

Raadsbrief

Datum 28 oktober 2025

Onderwerp Samenwerkingsovereenkomst COA - Gemeente Zwolle
Versienummer

Portefeuillehouder Anja Roelfs

Samenvatting

Het COA en de gemeente Zwolle sluiten een samenwerkingsovereenkomst af voor de duur van 15 jaar. In deze samenwerkingsovereenkomst worden enerzijds op hoofdlijnen bestuurlijke afspraken gemaakt over het realiseren van duurzame permanente opvangplekken (het wat) en anderzijds werkafspraken vastgelegd in een addendum over de uitvoering in de praktijk (het hoe) op het gebied van onder andere inburgering, participatie en arbeidstoeleiding van vluchtelingen. Doel van de samenwerkingsovereenkomst is om een gezamenlijk meerjarige samenwerking aan te gaan waarbij de beide partijen zich inspennen voor het realiseren van 650 permanente opvangplekken. Daarbij spannen beide partijen zich zo veel mogelijk in om verbinding te creëren tussen de Zwolse samenleving en de opgevangen vluchtelingen.

Specifieke Zwolse afspraken zijn bijvoorbeeld: dat partijen zich inspennen om in de opvanglocaties een laagdrempelige plek te realiseren waar bewoners van de opvang en bewoners uit de buurt kunnen samenkomen en elkaar kunnen ontmoeten. En dat het COA bij het ontwikkelen van een opvanglocatie zich inspannt om bij te dragen aan het realiseren van de doelen in de gebiedsontwikkeling, of leefbaarheid van de wijk/buurt. Maar ook dat het COA klachten over overlast monitort en inzichtelijk maakt en bespreekt met het omwonendenoverleg.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenwerkingsovereenkomst COA – Gemeente Zwolle 2025 – 2040 en addendum werkafspraken

Openbaarheid

Openbaar

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De Samenwerkingsovereenkomst en addendum met werkafspraken af tussen het COA en Gemeente Zwolle voor de periode van 2025 – 2040.

Datum 28 oktober 2025

Inleiding

Het vluchtelingendossier kent een landelijke, regionale en lokale dynamiek. Binnen deze dynamiek is het van belang te streven naar een stabiele basis. Een meerjarige samenwerkingsovereenkomst kan continuïteit en stabiliteit aanbrengen in de afspraken tussen het COA en de gemeente. De gemeente Zwolle staat aan de vooravond permanente duurzame locaties te realiseren. Dit is het momentum om te kiezen voor meerjarige samenwerkingsafspraken voor deze opgave.

Kader

- [Nota lange termijn aanpak opgave vluchtelingen 2023-2027 \(Raadsbesluit 27-11-2023\)](#);
- [Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen \(Spreidingswet, van kracht sinds februari 2024\)](#);
- [Vluchtelingenopvang vaststellen aantal plekken in de gemeente Zwolle voor de spreidingswet \(raadsbesluit 23-09-2024\)](#).
- [Raadsbrief Koers verdeelbesluit Spreidingswet \(25 februari 2025\).pdf](#)

Kernboodschap

Met deze samenwerkingsovereenkomst creëren we rust en duidelijkheid wat betreft afspraken met het COA over de omvang en de aard van de opvangplekken voor vluchtelingen (het wat). En leggen we vast hoe we zorgdragen voor een goede verbinding tussen de Zwolse samenleving en de vluchtelingen (het hoe). Dit voor de duur van 15 jaar.

Enkele specifieke Zwolse afspraken die in deze samenwerkingsovereenkomst zijn vastgelegd zijn dat het COA zich bij het ontwikkelen van een opvanglocatie inspant om bij te dragen aan het realiseren van de doelen in de gebiedsontwikkeling of leefbaarheid van de wijk. En dat er gestreefd wordt om in opvanglocaties een laagdrempelige plek te realiseren voor ontmoeting van bewoners van de opvang en de buurt. Maar ook dat het COA klachten over overlast monitort en inzichtelijk maakt en bespreekt met het omwonendenoverleg.

Toelichting

Het is niet noodzakelijk om een samenwerkingsovereenkomst te sluiten. Een bestuursovereenkomst per locatie volstaat wat betreft onze verplichtingen. Echter, om te voorkomen dat bij elke nieuwe locatie, nieuwe discussies ontstaan is één overkoepelende samenwerkingsovereenkomst (die geldt als paraplu overeenkomst waarnaar gerefereerd kan worden) efficiënter voor de lange termijn.

De samenwerkingsovereenkomst legt de algemene (gemeente-breed) samenwerking tussen de gemeente Zwolle en het COA vast op hoofdlijnen. Het bevat intenties en afspraken over het samen werken aan de opvangcapaciteit, kaders voor communicatie, overleggen en verantwoordelijkheden van het COA en gemeente Zwolle. Het geeft richting aan en vertrouwen voor de samenwerking.

De bestuursovereenkomst (per locatie) legt concrete afspraken vast voor een specifieke opvanglocatie. Het bevat afspraken over precieze aantallen bewoners, fysieke eisen aan het gebouw, locatie specifieke afspraken over leefbaarheid, veiligheid, beheer en voorzieningen en taakverdeling tussen het COA, gemeente Zwolle en andere partijen. Deze concrete afspraken zijn juridisch en operationeel bindend. Ter illustratie voor de locatie azc in de Tippe geldt dat er een aparte bestuursovereenkomst wordt opgesteld in overleg met de klankbordgroep. Er is ruimte voor de klankbordgroep om locatie specifieke afspraken te maken rondom dit azc.

Datum 28 oktober 2025

Samenvattend: Een samenwerkingsovereenkomst legt de algemene afspraken op stedelijk niveau vast, terwijl een bestuursovereenkomst de concrete afspraken voor een specifieke opvanglocatie regelt.

We zien de volgende voordelen bij het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst: De gemaakte afspraken in de samenwerkingsovereenkomst passen binnen de lange termijn aanpak vluchtelingen van de gemeente Zwolle en reeds bestaand beleid op het gebied van inburgering, arbeidstoeleiding en participatie van statushouders. Daarnaast dragen de afspraken die gemaakt zijn in de samenwerkingsovereenkomst bij aan een goede verbinding tussen de Zwolse samenleving en de vluchtelingen in de opvanglocaties, waarin meedoen vanaf dag één het uitgangspunt is. Tenslotte, met het vastleggen van meerjarige afspraken wordt preventief een goede overdracht van afspraken geborgd. Hiermee is continuïteit geborgd bij personele wisselingen.

De bestuursovereenkomsten per locatie worden net als de samenwerkingsovereenkomst gedeeld met de raad. Tijdens het raadsdebat op 23 juni 2025 heeft de raad aandachtspunten meegegeven aan het college voor de af te sluiten bestuursovereenkomsten. Deze zijn meegenomen in de totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst. Ter illustratie: Er zijn werkafspraken gemaakt over de leefbaarheid en veiligheid in en om de locaties van het COA, mogelijke escalatieprocedures zijn beschreven in de werkafspraken en zijn er afspraken gemaakt over het zo snel mogelijk integreren (meedoen vanaf dag één) van vluchtelingen d.m.v. inburgering, participatie en arbeidstoeleiding.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Deze samenwerkingsovereenkomst is in nauwe afstemming met het COA tot stand gekomen. Aanbevelingen vanuit de Zwolse samenleving om oog te hebben voor inclusie, leefbaarheid en veiligheid zijn waar mogelijk vertaald naar concrete werkafspraken.

Communicatie

Voor deze samenwerkingsovereenkomst is geen specifieke communicatieaanpak opgesteld. Wel is het positief dat de langdurige samenwerking met het COA op deze manier formeel wordt bevestigd. In onze communicatie gebruiken we deze overeenkomst vooral ter ondersteuning van bredere communicatie over vluchtelingenopvang en het COA in het algemeen.

Deze keuze is mede ingegeven door het belang om verwarring te voorkomen: de samenwerkingsovereenkomst doet namelijk geen uitspraak over de duur van de opvang op een specifieke locatie. Vermelding van de overeenkomst vindt wel plaats op de website www.zwolle.nl/vluchtelingen en bijvoorbeeld in de eerstvolgende nieuwsbrief van het azc in De Tippe.

Financiën

Er zijn geen extra kosten verbonden aan de totstandkoming van deze samenwerkingsovereenkomst. Wel is het mogelijk dat er aanvullende financiële middelen nodig zijn op een locatie om de uitgangspunten in deze overeenkomst zo goed mogelijk te kunnen realiseren. Specifiek zal het dan gaan om middelen om een succesvolle inpasbaarheid in de buurt te vergroten. Mocht hier sprake van zijn dan zal hiertoe een voorstel worden ingediend bij het college.

Risico's

Wijzing van het landelijk beleid kan in strijd zijn met de afspraken

Datum 28 oktober 2025

De huidige kabinetsvoornemens maken dat wet- en regelgeving op het vluchtelingenvraagstuk mogelijk op korte termijn wijzigt en de geformuleerde uitgangspunten onder druk komen te staan. Daar waar nodig is daar in de formulering rekening mee gehouden.

Landelijke versoeringen in de opvang zorgen voor minder kwaliteit

Landelijk zijn er beleidsvoornemens om de opvang te versoeren. We hebben daarom duidelijke afspraken gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst om de kwaliteit te kunnen blijven waarborgen.

Vervolg

Elk jaar vindt er een bestuurlijk overleg plaats tussen het COA en de verantwoordelijk wethouder. Daarnaast vindt er tweemaal per jaar een evaluatie op managementniveau plaats over de werkafspraken. Het college wordt middels de voortgangsrapportage geïnformeerd over de stand van zaken van de opvanglocaties en de samenwerking met het COA.

Openbaarheid

Ja

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer